

Britanija: Automatsko prebacivanje kupaca na povoljnije računa za energiju

ČEZ planira prodaju energije iz TE na uglj po kratkoročnim ugovorima

Euractiv:

Politizacija evropske klimatske politike?

Ministri G20 bez dogovora o uglju pred UN samit o klimi

Bugarska usamljena u protivljenju EU zelenom planu

Siromašniji najveće žrtve novog evropskog zakonodavstva

Siromašniji će biti veoma pogođeni novim evropskim zakonodavstvom	OVDE
Euractiv: Dali političari preuzimaju uzde evropske klimatske politike?	OVDE
Ministri G20 bez dogovora o uglju pred UN samit o klimi	OVDE
EU carina na ugljenik donosiće Briselu 10 mlrd evra godišnje	OVDE
EU carina na CO2 koštaće Rusiju najmanje 1,1 mlrd evra godišnje	OVDE
Završni izveštaj o razdvajanju evropskog EES-a	OVDE
ČEZ planira prodaju energije iz TE na ugalj po kratkoročnim ugovorima.....	OVDE
EU odobrila češki plan obnove vredan 7 milijardi evra	OVDE
Nemačka dogovorila uslove za prevremeno zatvaranje TE na ugalj	OVDE
Britanija: Automatsko prebacivanje kupaca na povoljnije računa za energiju	OVDE
Britanija prelazi na nezavisnog operatora prenosnim elektroenergetskim sistemom	OVDE
Bugarska usamljena u protivljenju Evropskom zelenom planu	OVDE
EU: Oporezivanje goriva zasnovano na energetsom sadržaju, umesto količini	OVDE
Funkcionisanje tržišta gasa u EU nastavilo napredak u 2020. godine: ACER	OVDE
Sekretarijat EnZ, berze i OTS-ovi potpisali MoR o integrisanju tržišta gasa u JIE	OVDE
Gasprom: Nismo nudili Ukrajini ruski gas	OVDE
Ukrajinski Ukrhydroenerga planira proširenje kapaciteta kao energetska tranziciju	OVDE
Ove godine regulativa za sprečavanje emisija metana u naftnogasnoj privredi	OVDE
Sud EU odbio je Gaspromu korišćenje gasovoda OPAL punim kapacitetom	OVDE
SAD i Nemačka postigle dogovor o Severnom toku 2	OVDE

Siromašniji će biti veoma pogođeni novim evropskim zakonodavstvom

BRISEL - Proširenje EU ETS-a sistema za trgovanje emisijskim kvotama na goriva za grejanje i transport – kao deo novog zakonodavnog paketa Evropske komisije „Podešeni za 55“ (eng: Fit for 55), imaće negativan uticaj na cenu benzina i dizela kao i fosilnih goriva za grejanje u domaćinstvima, zbog čega će Komisija pokrenuti fond za ublažavanje društvenih troškova širenja tržišta ugljenika u EU na zgrade i drumski transport, stoji u nacrtu koji je video **Euractiv**.

Prema nacrtu predloga, u novi fond će se sliti 20% očekivanih prihoda stvorenih novim ETS-om koji pokriva zgrade i drumski transport. Novac iz Fonda biće unapred dodeljen, s prvim isplatama koje se očekuju 2025. godine, godinu pre pokretanja novog ETS-a.

Regresivni porez

U svom nacrtu predloga sama Evropska komisija priznaje da je ETS "regresivni" oblik mehanizma određivanja cena CO2 koji će proporcionalno više pogoditi siromašne nego bogate.

Stavljanje cene ugljenika na goriva za grejanje "neće jednako uticati na domaćinstva, ali bi verovatno imalo regresivan uticaj na raspoloživi dohodak, jer domaćinstva s niskim prihodima obično troše veći deo svog dohotka na grejanje", navodi Komisija u troškovima analiza koristi revidirane ETS direktive.

Proširenje EU ETS sistema „imaće značajne socijalne efekte koji mogu nesrazmerno uticati na ranjiva domaćinstva , ranjiva mikro preduzeća i ranjive korisnike transporta koji veći deo svojih prihoda troše na energiju i prevoz i koji u određenim regijama nemaju pristup alternativnim, pristupačnim rešenjima“, stoji u nacrtu.

Prema tom papiru, novi fond će zemljama EU osigurati novac „za podršku njihovim merama i ulaganjima namenjenim povećanju energetske efikasnosti zgrada, obnovi zgrada i dekarbonizaciji grejanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora te za finansiranje mobilnosti i transporta s nula i niskih emisija“.

Euractiv: Dali političari preuzimaju uzde evropske klimatske politike?

BRISEL - Za one koji prate energetska i klimatska politiku EU u poslednjih pet godina, paket Evropske komisije 'Fit for 55' deluje *deja vu* (već viđeno), komentariše **Euractiv**.

Kao deo predloga objavljenih 14. jula, izvršna vlast EU podnela je više od desetak zakonodavnih akata - EU direktiva i propisa - čiji je cilj da usmeri Evropu ka smanjenju do 2030. godine emisiju ugljenika za 55% u odnosu na nivo iz 1990.

Paskal Kanfin (Pascal Canfin), koji predsedava odborom za životnu sredinu Evropskog parlamenta, rekao je da je to "verovatno najvažniji klimatski paket ikad podnet u svetu", s 13 zakonodavnih tekstova.

Suočeni s hiljadama stranica zakona, neki su upozorili da će "regulatorni cunami" uskoro pogoditi Evropski parlament i Savet EU, dva zakonodavna tela bloka, zatrpavajući zakonodavce gomilom posla u naredne dve godine - uobičajeno vreme potrebno da EU odobri nove zakone.

Euractiv, međutim, konstatuje da su mnogi zakonodavni tekstovi sadržani u paketu jednostavno izmenjene verzije zakona koje je EU usvojila u decembru 2018. godine, kao deo svog takozvanog Paketa čiste energije (CEP).

To je slučaj, na primer, za Direktivu o obnovljivoj energiji (RED), Uredbu o emisijama

CO2 iz automobila i Direktivu o sistemu trgovanja emisijama (ETS) da nabrojimo samo nekoliko najtežih datoteka, piše agencija.

Situacija, takođe, nije nova za zakonodavce. U prethodnom Parlamentu poslanici su izrazili bojazan od „cunamija zakona“ kada je CEP predstavljen 2016., da bi posao ipak završili u roku od dve i po godine, ali jedan od sagovornika Euractiva ukazuje da se politička situacija od tada promenila, s novim sastavom Evropskog parlamenta.

"Imamo nove kolege i njihov glas treba čuti", rekao je nemački poslanik iz partije EPP Piter Lise (Peter Liese), ukazujući na povećan broj zelenih i krajnje desničarskih članova parlamenta.

Liese je odbacio sugestije da je novi paket puko tehničko ažuriranje postojećih zakona, ukazujući da će zakonodavci voditi političku raspravu o promenama na tržištu ugljenika u EU, koja određuje cenu emisija iz elektroenergetskog sektora i industrije. A s obzirom da su cene ugljenika sada proširene na transport i goriva za grejanje, to znači da će klimatske politike EU početi direktno da utiču na građane.

Pooštreno tržište ugljenika takođe znači da će zemlje EU morati da saopšte svoj datum postupnog ukidanja uglja.

"Ovo je ogromna stvar, nije samo tehničko prilagođavanje. To je zaista važna politička odluka koja će promeniti život stotinama hiljada zaposlenih", naglasio je.

Zapravo, Evropska komisija je, možda i nesvesno, predlaganjem paketa „Fit for 55“, napravila korak bez presedana - unoseći u ovu klimatski sektor izrazito izdiferenciranu politiku članica bloka. A što se više politike uključuje, to i sam ishod odluka postaje manje predvidljiv, konstatuje **Euractiv**.

Ministri G20 bez dogovora o uglju pred UN samit o klimi

NAPULJ - Ministri zaštite životne sredine G20 završili su u Napulju (22-23 jula) razgovore bez dogovora o postupnom ukidanju proizvodnje električne energije iz uglja i finansiranju takvih postrojenja u inostranstvu, upadajući u ćorsokak koji nagoveštava teške pregovore uoči globalnog samita o klimi ove jeseni, piše 26. jula portal **Axios**.

"Frustrira to što, uprkos napretku koji su postigle neke zemlje, u Napulju nije bilo konsenzusa da se ugalj pošalje u istoriju", rekao je Alok Šarma (Sharma), britanski zvaničnik koji će predsedavati klimatskim samitom u novembru u Glazgovu u Škotskoj.

Zemlje, uključujući Kinu, Indiju i Rusiju, usprotivile su se uključivanju pojma postupno ukidanje u saopštenje sa sastanka, preneli su **Reuters**, **Financial Times** i drugi mediji.

Zašto je to važno: Potrebni su ogromni rezovi u proizvodnji uglja kako bi ciljevi Pariskog klimatskog sporazuma bili nadohvat ruke, posebno ambiciozni cilj ograničavanja porasta globalne temperature na 1,5 ° C iznad predindustrijskih nivoa.

"Najvažnije je izvući se iz uglja što je brže moguće", rekao je za **BBC** Džon Keri (John Kerry), američki specijalni izaslanik za klimu.

"Postoje zemlje koje još uvek grade elektrane na ugalj, a mogle bi rešiti potrebe za energijom iz obnovljivih i alternativnih izvora", dodao je.

Šta je sledeće: Sharma je rekao da će se o uglju raspravljati na sastanku šefova država G20 krajem oktobra - događaju koji dolazi neposredno pred samit o klimi.

Ugalj već godinama beleži uglavnom silazni trend u Evropi i SAD-u, ali ostaje dominantan izvor energije u zemljama, uključujući Kinu - najvećeg svetskog emitera ugljenika - i Indiju, podseća Axios.

Izveštaj Međunarodne agencije za energiju (IEA) ovog meseca otkrio je da se proizvodnja na ugalj ove godine snažno oporavlja od pada izazvanog pandemijom 2020. godine.

IEA predviđa rast proizvodnje električne energije od 3% u termoelektranama na ugalj 2022. godine, "i mogao bi dostići vrhunac svih vremena". Znatno broj novih postrojenja je u izgradnji ili je u planu, posebno u Kini.

U saopštenju sa sastanka ministara su ipak pozvane države da saopšte na samitu u Glazgovu predviđeni "nacionalni doprinosi" u smanjenju emisija, u skladu sa pariskim sporazumom.

To je važno jer ključne države, uključujući Kinu i Indiju, još nisu predale revidirana obećanja u okviru Pariskog sporazuma, dok su SAD i Evropska unija već predale oštrije ciljeve, podseća portal.

EU carina na ugljenik donosiće Briselu 10 mlrd evra godišnje

LONDON - Odluka Brisela da uspostavi prekograničnu taksu na CO₂ (eng. Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM) imaće dvostruki efekat - smanjenje emisije ugljenika i prikupljanje novca za podmirivanje dugovanja koje je Evropskoj uniji stvorila pandemija, piše **Financial Times**.

Takođe će verovatno podići cenu emisija ugljenika u Evropi, dodaje londonski poslovnik. Očekuje se da će CBAM, koji će se početi postupno da se uvodi od 2024. godine, u potpunosti biti operativan u 2030. Procenjuje se da će ovaj porez prikupljati oko deset milijardi evra godišnje.

EU ETS strategija uključuje postupno ukidanje besplatnih dozvola za emisije CO₂ i njihovu zamenu CBAM-om u EU energetske intenzivnim industrijama, radi zaštite od konkurencije i rastućih troškova.

CBAM će najverovatnije uticati na zemlje koje nemaju sopstvene nacionalne cene ugljenika i odvratiti evropske kompanije da se isele izvan EU kako bi izbegle trenutne i buduće propise.

Gračnični porez isprva će ciljati samo određeni uvoz, preciznije - gvožđe, čelik, gnojiva i cement. Primena poreza, međutim, verovatno će biti proširena, konstatuje **FT**.

EU carina na CO₂ koštaće Rusiju najmanje 1,1 mlrd evra godišnje

MOSKVA - Planirana prekogranična taksa na CO₂ Evropske unije mogla bi ruske izvoznike s velikim otiskom ugljenika koštati najmanje 1,1 milijardu evra godišnje, više od bilo koje treće zemlje izvoznice u EU, javila je 26. jula web stranica **RBC**.

Gračnična carina - predložena kao deo sveobuhvatnih planova EU za borbu protiv klimatskih promena - odnosiće se na gotovo 7 milijardi evra ruskog izvoza ili 7,3% ukupnog ruskog izvoza u EU 2020. godine, prvenstveno željeza i čelika, navodi RBC. Očekuje se da će porez iznositi 16% od vrednosti uvezene robe, ili 1,1 milijardu evra.

Rusko Ministarstvo ekonomskog razvoja ocenilo je proračune RBC-a konzervativnom procenom. Iako se Rusija, najveći svetski izvoznik energije, obavezala na smanjenje svojih emisija prema Pariskom sporazumu, kritikovana je zbog oslanjanja na početnu 1990. godinu, kada je raspad Sovjetskog Saveza zaustavio gotovo svu tešku industriju.

Kao rezultat toga, rusko smanjenje emisija znatno je niže od smanjenja emisija u drugim zemljama, iako je danas četvrti po veličini emiter stakleničkih gasova na svetu, piše **Moscow Times**.

Zemlja takođe planira da poveća proizvodnju fosilnih goriva u narednim godinama s pogledom na azijsko tržište, a zabeležila je i lagani ulazak u obnovljive izvore energije.

Ruski ministar finansija upozorio je ovog meseca da se zemlja mora pripremiti za velike gubitke prihoda koje je doneo globalni pritisak na obnovljive izvore energije i nakon toga pad potražnje za fosilnim gorivima.

Završni izveštaj o razdvajanju evropskog EES-a

LJUBLJANA - Objavljen je Završni izveštaj o incidentu u kojem je 8. januara ove godine došlo do privremenog razdvajanja evropskog elektroenergetskog sistema. Tada se sinhrono područje kontinentalne Evrope razdvojilo na dva sinhrona područja u trajanju 1 sat.

Nakon tog incidenta, pri čemu ipak nije bilo opasnosti od potpunog raspada evropskog EES-a, 4. marta je osnovana stručna komisija kako bi se rasvetlile njegove okolnosti. Komisiju su činili predstavnici pogođenih operatora prenosnog sistema, Evropsko udruženje operatora prenosnih sistema za električnu energiju (ENTSO-E), regionalni koordinatori sigurnosti (RSC), energetske regulatori iz svake zemlje i iz Agencije za saradnju energetske regulatora (ACER).

Nakon nekoliko meseci rada, Komisija u završnom izveštaju objavljuje sveobuhvatan analitički pregled incidenta (uzroka i posledica) i predlaže 22 preporuke za sprečavanje i ublažavanje posledica sličnih događaja u budućnosti.

ČEZ planira prodaju energije iz TE na uglj po kratkoročnim ugovorima

PRAG - Češki proizvođač električne energije ČEZ, mogao bi se prebaciti na upravljanje prodaje električne energije iz svoje flote TE na uglj po kratkoročnim ugovorima, što bi moglo smanjiti broj radnih sati, rekao je finansijski direktor kompanije Martin Novak (foto).

Kompanija planira da smanji udeo uglja u ukupnoj proizvodnji na 12,5% u 2030. godini sa 36% u 2020. godini, u skladu sa ažuriranom strategijom najavljenom u maju.

Rastuće cene CO2 povećale su pritisak na postupno ukidanje uglja, ukazuje Novak.

Novak je rekao da kompanija razmišlja o upravljanju većim brojem svojih pogona na uglj na način na koji vodi svoju elektranu na gas Pocerady, što znači ići na kraće ugovore, a ne na hedžing (zaštitu cena proizvodnje terminskim ugovorima i sl.) do tri godine unapred.

"Razmišljamo o hedžingu elektrana za koje procenjujemo da se približavaju gubicima - iako još nisu tamo - drugačije, to znači ne za tri godine unapred ... već na kraćoj osnovi", rekao je Novak za novinske agencije **Reuters** i **Bloomberg** uoči poziva investitora koji treba da se održi u četvrtak.

Promena za koju je rekao da bi mogla značiti da postrojenja rade manje sati godišnje samo na osnovu toga kada bi se njihova proizvodnja mogla profitabilno zaštititi.

Međutim, rekao je da situacija na tržištu za sada neće ubrzati razgradnju postrojenja za proizvodnju uglja, jer se njihove izlazne cene i dozvole za ugljenik trenutno štite.

EU odobrila češki plan obnove vredan 7 milijardi evra

BRISEL - Evropska komisija odobrila je u sredu sedam milijardi evra težak plan Češke za oporavak od pandemije i transformaciju ekonomije u narednim godinama, objavio je 19. jula **Reuters**.

Šema će se financirati bespovratnim sredstvima EU do 2026. Nakon što plan odobre i ministri finansija EU, Češka će dobiti 910 miliona evra avansa za projekte predviđene planom.

Više novca će biti isplaćeno po završetku dogovorenih faza reformi i investicija navedenih u odobrenom planu.

Komisija je saopštila da je Češka planirala potrošiti 42% svog novca za postizanje ciljeva klimatske neutralnosti, uključujući ulaganje u obnovljive izvore energije, modernizaciju daljinskog grejanja, zamenu kotlova na uglj i poboljšanje energetske efikasnosti stambenih i javnih zgrada.

Nemačka dogovorila uslove za prevrmeno zatvaranje TE na uglj

BERLIN - Nemačka je dogovorila s komunalnim preduzećima uslove za zatvaranje više od 2.100 megavata (MW) proizvodnje električne energije iz uglja, saopštio je nacionalni energetski regulator, javlja 18. jula **Reuters**.

Nemačka se obavezala da napusti uglj do 2038. godine i izgradi do 2050. godine energetski sistem uglavnom bez ugljenika, pokušavajući da umanj posledice tranzicije na komunalne usluge, regione, zaposlenost i budžet.

U nizu tendera između 2020. i 2027. godine, od operatera se traži da saopšte po kojoj će ceni biti spremni da zatvore svoja postrojenja koja sagorevaju kameni uglj zauzvrat za sredstva koja će nadoknaditi neke od njihovih gubitaka. Regulator postavlja maksimalnu cenu po MW kapacitetu za pokrivanje računa javnog sektora. Krajnja cena uzima u obzir ponude ponuđača i emisiju CO2 predmetnih postrojenja.

Nakon 2027. nadoknada više neće biti dostupna, tako da su operatori bili spremni da daju što niže ponude kako bi izbegli gubitak konkurencije.

Poslednja aukcija je bila za 2.481 MW, što znači da je premašila ponudu, iako je svih 11 ponuđača dobilo dozvole.

Ponude su se kretale između nula i 155.000 evra po MW, što je bio maksimum koji je regulator dozvolio. Prosečna nagrada iznosila je 102.799 eura po MW.

U sredu, 14. jula, je održana treća takva aukcija, posle prve prošlog decembra, koja je dogovorila je uslove za zatvaranje 4.788 MW kapaciteta i druge koja je obuhvatila 1.514 MW.

Lignit, koji zagađuje mnogo više, gasi se zasebnom šemom sa fiksnom nadoknadom.

Britanija: Automatsko prebacivanje kupaca na povoljnije računa za energiju

LONDON - Milioni britanskih domaćinstava uskoro bi mogli smanjiti račune za gas i električnu energiju prema predlogu koji je 23. jula objavio ministar za poslovanje i energetiku Kvasi Kwarteng (Kwasi Kwarteng) (foto).

U nastojanju da se uhvati u koštac s onim što

naziva "kaznom lojalnosti", vlada bi automatski prebacila kupce koji po plaćaju energiju po zadatim tarifama, na jeftiniji plan, prema probnim testovima koji su započeli 2024. godine, piše **Reuters**.

Pod pretnjom kazne lojalnosti, energetske kompanije prebacuju dugogodišnje kupce na najskuplje tarife. Potez je dizajniran da se uhvati u koštac s otimanjem energetskih poslova i podstakne konkurenciju i pritisak na dobavljače da uvedu pravednije tarife.

'Iako sve više nas sada kupuje po najjeftinijim tarifama, postojanje boljih ponuda na tržištu samo po sebi nije dovoljno da podstakne ponašanje potrošača', rekao je Kwarteng.

'Zbog toga ćemo postupak zamene učiniti još lakšim kako bismo se mogli nositi s 'kaznom lojalnost' i osigurati da svi plaćaju poštnu cenu za napajanje svojih domova.'

Oko 15 miliona britanskih domaćinstava godišnje plati stotine više nego što im je potrebno za energiju zbog *difolt* tarife, navodi se u saopštenju za štampu Sektora za poslovnu, energetska i industrijsku strategiju (BEIS).

Ministar Kwarteng rekao je da bi od 2024. godine neka britanska domaćinstva mogla automatski preći na jeftiniji energetski plan.

Britanija prelazi na nezavisnog operatora prenosnim elektroenergetskim sistemom

LONDON - Britanska vlada priprema se da objavi planove za oduzimanje nadležnosti mrežnog operatora nacionalnoj kompaniji National Grid i prepusti tu odgovornost novom nezavisnom telu, objavio je 19. jula list **Times**.

Posle konsultacija koje je obavilo resorno ministarstvo, ocenjeno je da će uspostavljanje nezavisnog operatora sistema pomoći zemlji da postigne svoje nulte ambicije osiguravanjem usklađenije saradnje vlade, regulatora i industrije, piše Times.

U isto vreme očekuje se da će odgovornost za upravljanje britanskim gasnim sistemima ostati na National Gridu, dodaje se u izveštaju.

Britanski regulator tržišta energije Ofgem preporučio je u

januaru da se uspostavi nezavisno telo, odvojeno od National Grid-a, koje će pomoći ostvarenje vladinog cilja neto nula emisija do 2050.

Bugarska usamljena u protivljenju Evropskom zelenom planu

SOFIJA – Evropski savet za spoljne odnose (ECFR) ukazuje u komentaru od 23. jula da je Bugarska bila jedina od 27 članica Evropske unije koja se uzdržala od podrške evropskom klimatskom zakonu, što je privremena vlada u Sofiji objasnila kratkim stavom da "konačni kompromis ne odražava u dovoljnoj meri naš nacionalni interes".

Nakon toga, bugarsko Ministarstvo zaštite životne sredine preciziralo je da usvojeni tekst ne uzima u obzir nekoliko zahteva bugarske vlade, poput uključivanja prirodnog gasa kao prelaznog goriva do 2030; prepoznavanje pristupa tehnološke neutralnosti u tranziciji; predlog za ravnomernije smanjenje subvencija za uglj, koje trenutno održavaju bugarsko rudarstvo i preradu uglja.

ECFR ocenjuje stav bugarske vlade suprotan raspoloženju javnosti te zemlje i dodaje da teme

klimatskih promena i posvećenost neto nuli i dalje dobijaju premalo pažnje od bugarskih političara i naučnika.

U poslednje vreme, bugarska javna rasprava o evropskom zelenom dogovoru koncentrisala se na iznos, tajming i raspodelu sredstava EU koje će Bugarska dobiti iz planiranih mehanizama

finansiranja bloka. Bugarske vlade i lideri nerado se obavezuju na jasan put za zelenu tranziciju u određenom roku, navodi ECFR i zaključuje:

„Suzdržavanje Bugarske od evropskog klimatskog zakona pokazuje nedostatak stručnosti i pregovaračke veštine bugarske državne službe koja je propustila godine vremena da pregovara o rešavanju primedbi te zemlje na Zakon, dok je ekonomiju pripremala za budućnost s niskim emisijama ugljenika“.

EU: Oporezivanje goriva zasnovano na energetsom sadržaju, umesto količini

BRISEL - Predloženi novi sistem oporezivanja goriva na nivou cele EU, baziran na energetsom sadržaju, a ne na količini, ima za cilj da ukine podsticaje za benzin i dizel, a umesto toga, podrži preuzimanje zelenih biogoriva, obnovljivih vodonika i sintetičkih goriva.

Direktiva o porezu na energiju iz 2003. godine, posljednji put ažurirana 2003. godine, utvrđuje minimalne poreske stope za energiju, uključujući gorivo za transport i električnu energiju.

Većina evropskih zemalja ima poreske stope iznad minimuma EU, ali one nikada nisu prilagođene inflaciji, rekao je 15. jula za **Euractiv** Paolo Đentiloni (Gentiloni) (foto), bivši italijanski premijer, koji je sada komesar EU za ekonomiju.

"Oni su potpuno neusklađeni s našom klimatskom ambicijom," dodao je on.

Središnji deo reforme je predlog za premeštanje poreskog sistema na nivou EU zasnovan na količini - ili evrima po litri - na poreski sistem zasnovan na sadržaju energije ili gigadžulima, objasnio je visoki zvaničnik EU.

"Biogoriva su u nepovoljnom položaju zbog oporezivanja zasnovanog na količini", koje se izražava litrom, objasnila je Evropska komisija u svom predlogu reforme poreza na energiju, objavljenom 14. jula. To je zato što jedna litra biogoriva obično ima niži energetska sadržaj od

benzina ili dizela, iako se primenjuje ista poreska stopa, navodi se.

Prema Komisiji, reforma će podstaknuti „preuzimanje električne energije i alternativnih goriva“,

poput „obnovljivog vodonika, sintetičkih goriva, naprednih biogoriva itd.“

Oporezivanje je nacionalna nadležnost i izmena direktive iz 2003. godine zahtevaće jednoglasnost među 27 država članica EU, što će biti značajna prepreka svakom pokušaju reforme.

No, čini se da je Evropska komisija ohrabrena nedavnim zaključcima koje su usvojile nacionalne vlade EU, a koji kažu da "oporezivanje energije kao fiskalni instrument može biti važan deo ekonomskih poticaja" za borbu protiv klimatskih promena i treba ga razmotriti.

Pored toga, Brisel želi ukinuti različita oslobađanja od poreza i popuste, koji su se godinama nakupljali na nacionalnom nivou - bilo za poljoprivrednike, male avione za razonodu, poslovne avione i privatne jahte.

Takođe će se ukinuti različite nacionalne stope, novom pojednostavljenom poreskom strukturom koja će rangirati goriva i električnu energiju prema njihovim ekološkim efektima.

„Prema ovom rangiranju, konvencionalna fosilna goriva poput gasnog ulja i benzina oporezivaće se po najvišoj stopi“, dok se za prirodni gas, TNG i vodonik fosilnog porekla nudi prelazni period od 10 godina, nakon čega će se primeniti puna stopa.

Funkcionisanje tržišta gasa u EU nastavilo napredak u 2020. godine: ACER

LJUBLJANA - Funkcionisanje EU tržišta gasa nastavilo jer da se poboljšava u 2020. godini, uprkos "neviđenom" uticaju COVID-19 na ekonomiju EU, navodi EU Agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER) u svom najnovijem godišnjem izveštaju o praćenju tržišta, prenosi 14. jul **S&P Global Platts**.

ACER je rekao da je poboljšanje dokazano povećanjem integracije cena na

tržištima i konkurencijom u ponudi, kao i porastom likvidnosti u mnogim čvorištima za trgovinu gasom.

"Tržišta koja predstavljaju tri četvrtine potrošnje gasa u EU danas se procenjuju kao dobro funkcionirajuća i dovoljno integrisana," naveo je ACER u izveštaju koji je razvijen zajedno sa Svetom evropskih energetskih regulatora i Energetskom zajednicom.

Izveštaj je zaključio da je uticaj COVID-19 na potražnju za gasom doveo do niza rebalansa ponude i potražnje tokom cele godine, što je pokrenulo povećanu trgovinsku aktivnost.

"Količine kojima se trgovalo u čvorištu dostigle su istorijske maksimume, povećavši se za 14%, dok su akteri na tržištu neprestano prilagođavali svoje pozicije zbog promenljivog bilansa ponude i velike volatilnosti cena", navodi se.

"U svetlu rekordno visoke kolebljivosti cena, usklađenost cena između gasnih čvorišta EU porasla je u odnosu na 2019. godinu", dodaje se.

Obilna ponuda i dostupnost interkonektivnih kapaciteta ublažili su regionalne razlike u cenama.

"Iako potpuna konvergencija cena nije cilj unutrašnjeg tržišta gasa u EU, veća

konvergencija cena ukazuje na to da se integracija tržišta poboljšava," konstatovao je ACER.

ACER je rekao da mrežna pravila (kodeksi) - zajednička pravila EU kojima je cilj da olakšaju harmonizaciju, integraciju i efikasnost evropskog tržišta gasa - daju rezultate.

"Na primer, prekogranični tokovi gasa postupno postaju sve odgovorniji na signale cena čvorišta potpomognuti većom fleksibilnošću koju kodeksi daju za rezervaciju transportnih kapaciteta," kaže se.

"Takođe zbog regulacije EU, uravnoteženje gasnih sistema postalo je transparentnije i zasnovano na tržištu. To je takođe pomoglo poboljšanju likvidnosti na nekim spot tržištima."

Od 2020. godine, sva pravila gasne mreže takođe su primenjiva i u ugovornim stranama Energetske zajednice. "Međutim, njihova primena napredovala je samo u Ukrajini, stvarajući prve blagotvorne učinke na integraciju tržišta sa susednim zemljama EU", konstatovao je ACER.

Izveštaj je takođe zaključio da je gas značajan izvor emisija, iako je doprineo dekarbonizaciji energetskog sektora EU zamenom uglja i nafte u proizvodnji električne energije.

"Stoga, konvencionalni prirodni gas treba u potpunosti zameniti do 2050. alternativnim izvorima energije ili gasovima s niskim udelom ugljenika i obnovljivim izvorima."

Gasovi s niskim udelom ugljenika čine 2020. godine samo 3,8% ukupnog snabdevanja gasom, uglavnom u obliku biogasa, ukazuje se u izveštaju.

"To je zato što je cena trenutno najjeftinijeg gasa s niskim udelom ugljenika, biogasa, bila tri do četiri puta veća od cene konvencionalnog prirodnog gasa za 2020. godinu", navodi se.

Sekretarijat EnZ, berze i operateri transportnog sistema potpisali MoR o integrisanju tržišta gasa u JIE

BEČ - Sekretarijat Energetske zajednice, berze energije i trgovačke firme BRM, UEEX, TGE, CEEGEX i EKG i operateri transportnog sistema Moldovatransgaz, GTSOU, FGSZ i GAZ-SYSTEM potpisali su u sredu, 21. jula, Memorandum o razumevanju o transregionalnoj saradnji na razvoju integrisanog tržišta gasa jugoistočne i istočne Evrope (SEEGAS).

Cilj mu je takođe da olakša saradnju na implementaciji efikasnog sistema robnog kliringa za transakcije prirodnim gasom koji je u skladu s najboljom evropskom praksom.

Direktor Sekretarijata Energetske zajednice, Janez Kopač, rekao je da integracija svojih ugovornih strana sa energetske tržištima EU za Ukrajinu i Moldaviju sada postepeno postaje stvarnost.

MoR ima za cilj saradnju na razvoju prekogranične trgovine prirodnim gasom, npr. na trejding platformi i uvođenje transparentnih i konkurentnih međuregionalnih tržišnih mehanizama određivanja cena i efikasan prekogranični transport i interoperabilnost gasa, objavljeno je na [portalu Sekretarijata](#). Memorandum posebno ima za cilj da stvori preduslove za funkcionisanje konkurentnog likvidnog tržišta SEEGAS-a i osigura nesmetan pristup odgovarajućim tržištima prirodnog gasa za sve učesnike na tržištu i pružaoce usluga na nediskriminatornoj osnovi i pod jednakim uslovima u skladu s pravnom baštinom EU.

Posle potpisivanja Memoranduma uslediće prvi sastanak Zajedničkog upravnog odbora SEEGAS-a između partnera, koji će se održavati najmanje jednom u tri meseca. Memorandum je otvoren za svakog operatora berze ili prenosnog sistema koji je aktivan u regionu SEEGAS koji se želi pridružiti inicijativi u kasnijoj fazi, navodi Sekretarijat EnZ.

Gasprom: Nismo nudili Ukrajini ruski gas

MOSKVA - Gasprom nije ponudio Ukrajini da kupuje ruski gas, objavio je u 24. jula gasni holding reagujući na izjavu Jurija Vitrenka, generalnog direktora ukrajinskog Naftogasa, piše 26. jula agencija **Tass**.

Ruski gasni gigant takođe je saopštio da su se komentari njegovog generalnog direktora Alekseja Milera o obimu tranzita kroz Ukrajinu nakon 2024. godine odnosili na kupovinu klijenata iz EU, prvenstveno Nemačke, u skladu sa novim ugovorima.

Gasni holding pojašnjava da se "radi o količinama tranzita kroz Ukrajinu nakon 2024. godine, u skladu sa novim količinama kupovine ruskog gasa od kompanija iz zemalja EU predviđenih novim ugovorima".

U četvrtak je Miler rekao novinarima da priznaje mogućnost povećanja obima tranzita gasa kroz Ukrajinu iznad trenutnih obaveza nakon isteka ugovora o tranzitu 2024. godine. Međutim, ovo pitanje trebalo bi rešiti po tržišnim uslovima i po tržišnim cenama, rekao je Miler novinarima. Naglasio je da je učešće nemačkih partnera u pregovaračkom procesu potpuno opravdano s obzirom na zacrtane planove EU za dekarbonizaciju ekonomije.

Komentarišući Milerove reči, Vitrenko je u subotu rekao da su predlozi Gasproma za očuvanje tranzita kroz Ukrajinu u zamenu za

kupovine ruskog gasa po nepovoljnim uslovima za zemlju neprihvatljivi.

Pres-sluzba Naftogasa saopštila je da bi rezervisanje kapaciteta ukrajinskog transportnog sistema od strane evropskih kompanija bila najbolja garancija održavanja tranzita zemlje, prenosi Tass. U tu svrhu potrebno je preseliti tačke transporta ruskog gasa evropskim kupcima na istočnu granicu Ukrajine. U isto vreme Rusija bi trebalo da deblokira tranzit gasa iz zemalja Centralne Azije, kao i omogući privatnim kompanijama koje proizvode gas u Rusiji da izvoze svoj gas, navodi Naftogaz Ukraine.

Ukrajinski Ukrhydroenerga planira proširenje kapaciteta kao energetska tranziciju

LONDON - Ukrajinski državni proizvođač hidro energije očekuje da proširi instalirane kapacitete i izgradi skladište baterija dok se zemlja priprema za energetska tranziciju i integraciju sa evropskim tržištima.

U razgovoru za **ICIS**, Ihor Sirota, generalni direktor Ukrhydroenerga, rekao je da kompanija želi da u kratkom roku izgradi 2,2 GW novih kapaciteta, što bi podiglo ukupne instalirane kapacitete njenog portfelja na 8 GW.

Novi kapacitet bio bi presudan za uravnoteženje sistema, posebno kada se ukrajinska mreža sinhronizuje sa evropskim prenosnim sistemom 2023. godine.

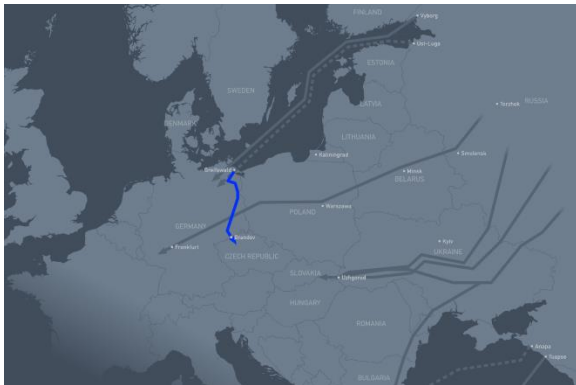
Takođe bi bilo presudno za postizanje ciljeva proizvodnje zelenog vodonika, pošto je EU izdvojila Ukrajinu kao mogućeg velikog izvoznika vodonika u blok jer bi ta zemlja do 2030. mogla uspostaviti 10GW elektroliziranog kapaciteta vodonika, dovoljno da pokrije osminu evropskih potreba do tog datuma.

Sinhronizacija sa Evropskom mrežom operatora prenosnih sistema za električnu energiju (ENTSO-E) zakazana je za 2023. godinu, pri čemu će Ukrajina imati pristup više od 2 GW dvosmernih kapaciteta na svojim granicama sa Mađarskom, Poljskom, Rumunijom i Slovačkom.

Sud EU odbio je Gaspromu korišćenje gasovoda OPAL punim kapacitetom

BRISEL - Najviši evropski sud odbacio je u četvrtak, 15. jula, nemačku žalbu na presudu nižeg suda koja je ograničila Gaspromov pristup gasovodu OPAL, koji je zapravo krak Severnog toka i teče dužinom od 470 km u istočnoj Nemačkoj paralelno sa poljskom granicom sve do Češke, odakle gas vodi u celu centralnu Evropu.

Nemačka se žalila Sudu pravde Evropske unije sa sedištem u Luksemburgu (CJEU) nakon što je niži sud 2019. godine poništio odluku Evropske komisije da dozvoli Gaspromu da uveća transport putem OPAL-a, kapaciteta 36 milijardi kubika godišnje.

U ovom slučaju, Sud pravde odbacio je argumente Nemačke da je "energetska solidarnost" politički koncept, a ne pravno pitanje, rekavši da je Komisija dužna ispitati rizike po sigurnost snabdevanja gasom na tržištima EU, prenosi **Euractiv**.

"Zakonitost bilo kojeg čina institucija EU koji spadaju u energetska politiku Evropske unije

mora se proceniti u svetlu načela energetske solidarnosti", saopštio je Sud pravde EU (CJEU) sa sedištem u Luksemburgu.

Poljske gasne kompanije pokrenule su postupak protiv Opal-a nakon što su izgubile neke količine tranzita ruskog gasa i carinske prihode zbog otvaranja Severnog toka 1 2011. godine.

Slučaj su pokrenuli 2016. godine kada su se ubrzali Gaspromovi planovi za udvostručavanje kapaciteta za izvoz gasa u Nemačku preko Severnog toka 2.

SAD i Nemačka postigle dogovor o Severnom toku 2

BERLIN - Sjedinjene Države i Nemačka postigle su u sredu sporazum o ruskom gasovodu Severni tok 2, čime su okončale međusobna neslaganja o tom pitanju, objavio je

Washington Post.

Prema tom sporazumu Nemačka se složila da će investirati u infrastrukturu za ukrajinsku zelenu tehnologiju, uz inicijalnu donaciju od 148 miliona evra, a SAD da će okončati svoje napore na blokiranju gasovoda, navodi list.

Kritičari projekta vide Severni tok 2 kao ruski geopolitički projekt koji ugrožava evropsku energetska sigurnost. Takođe ističu da bi gasovod mogao naštetiti interesima Ukrajine. Oni koji podržavaju gasovod, s druge strane, optužuju SAD da iza protivljenja stoji želja za prodajom sopstvenog, skupljeg LNG-a Evropi. Projekt koji vodi Gasprom uključuje zapadne partnere Royal Dutch Shell, BASF-ov Wintershall, Uniper, OMV i Engie.

Izvršni direktor kompanije koja realizuje projekat Nord Stream AG, rekao je prošle nedelje da je izgradnja cevovoda završena 98% i da bi trebalo da bude gotova do kraja avgusta, a veza otvorena ove godine.

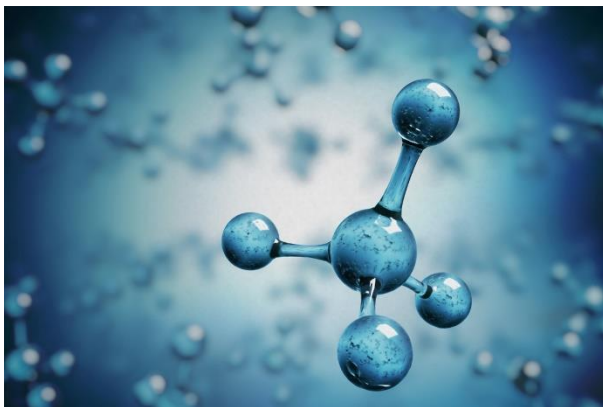

Ove godine regulativa za sprečavanje emisija metana u naftnogasnoj privredi

BRISSEL - Evropska komisija trebalo bi da u 4. kvartalu ove godine donese regulativu kojom će primorati energetske kompanije da nadgledaju i izveštavaju o emisijama metana, kao i poboljšaju otkrivanje i saniranje curenja, piše **Reuters**.

Ukupno 19% emisija metana u Evropi, koje se mogu pripisati ljudskoj aktivnosti, dolazi iz energetskeg sektora.

Metan, najveći uzrok klimatskih promena nakon ugljendioksida (CO₂), glavna je komponenta prirodnog gasa i kada dođe u atmosferu njegov staklenički efekat više je od 80 puta snažniji u vazduhu od CO₂ u prvih 20 godina.

Koristeći infracrvenu kameru udruženje Clean Air Task Force (CATF) otkrilo je ove godine metan koji prodire u atmosferu na 123 nalazišta nafte i gasa u Austriji, Češkoj, Nemačkoj, Mađarskoj, Italiji, Poljskoj i Rumuniji.

U Mađarskoj su snimke pokazale mesto curenja metana tamo gde MOL odvaja gas od nafte. U Austriji, u naftnom pogonu OMV-a u blizini kopnenih bušotina severno od Beča, kamera je pokazala niz manjih curenja.

Stručnjaci kažu kako će nova pravila poljuljati svaku naftnu i gasnu firmu u Evropi, prenosi Reuters, ali dodaje da je malo verovatno da će nova pravila stupiti na snagu pre 2023. godine.

